

'Modernere' beroeps- en gedragsregels

Te vrij én te betuttelend

Modernisering en een meer op principes gebaseerde regeling in plaats van een gedetailleerde uitleg die probeert alle mogelijke situaties te beschrijven. Dat is de bedoeling van de Verordening beroeps- en gedragsregels 2011, waaruit het gebod om zich als een goede collega te gedragen, is geschrapt. Aan de vooravond van de ledenraad bespreken twee notarissen en een kandidaat-notaris de voorstellen. 'Je hebt ruimte nodig om te ondernemen, maar ook regels om uitwassen tegen te gaan.'

TEKST Lex van Almelo | FOTO'S Truus van Gog

Marja Moerland (notaris te Brielle), Caroline van Stempvoort (kandidaat-notaris bij Geurts & Partners in Wassenaar) en Pieter Schut (notaris bij Kienhuis Hoving in Enschede) verschillen van mening of de regels de commercie ruim baan moeten geven of niet. Maar ze zijn het erover eens dat de regels de uitwassen van oncollegiaal gedrag op de markt moeten verbieden.

EER EN AANZIEN

De eer en het aanzien van het beroep heet voortaan integere beroepsuitoefening. Een verbetering?

Pieter Schut: 'Wat is integer? Als een notaris te hard rijdt en zijn rijbewijs wordt ingevorderd, is dat dan schadelijk voor het ambt?'

Caroline van Stempvoort: 'Ja, het gaat om publiek vertrouwen. Als ambtsdragers dergelijke dingen doen, worden zij daarop aangekeken.'

Marja Moerland: 'Maar als ik nu eens niet naar het theater wil, mag ik dan wel naar de kroeg? Ik vind

de nieuwe titel boven dit artikel een vorm van *window dressing*, omdat inhoudelijk niets verandert.'

Caroline van Stempvoort: 'Maar het geeft je als ondernemer ook meerwaarde in de maatschappij, een onderscheidend karakter. Daarom vind ik het belangrijk om de bepaling in deze vorm te handhaven.'

Bieden principes in plaats van regels voldoende houvast?

Pieter Schut: 'Ik ben voor regels. Je wilt vastere normen. De invulling van onafhankelijkheid en onpartijdigheid lukt wel. Maar invullen wat integriteit inhoudt, is heel moeilijk. Integriteit is iets dat van binnenuit komt.'

Marja Moerland: 'Je mag als notaris een samenwerking aangaan met een niet-notaris of niet-kandidaat. Maar als ik nu voor één dag in de week een makelaar aanneem en hem een percentage geef van elke akte die hij aanbrengt... Voor prijsvechters is dit wel een idee. Ik vind het vreemd dat deze bepaling er ineens in staat. Ik neem aan dat dit bedoeld is om goed personeel aan je te binden, maar ik vind het een gevaarlijke regel. Je maakt een overtreding van het provisieverbod gemakkelijker.'

Caroline van Stempvoort: 'Dat denk ik ook.'

Marja Moerland: 'En wat stelt een notaris eigenlijk

nog voor als je een medewerker de status geeft van winstdeler? Wat ademen de gedrags- en beroepsregels dan nog uit in de ogen van het publiek? Als cliënten niet tevreden zijn, stappen ze naar de tuchtrechter. Dat kan je duizenden euro's voor een advocaat kosten. Daarom ben ik ervoor om een drempeltje op te werpen door ook griffierechten voor de tuchtrechter in te voeren.' Pieter Schut: 'Dan krijg je het verwijt dat je het klagen tegenwerkt.'

VOGELVRIJ

Marja Moerland: 'Met deze regels voel ik mij een beetje vogelvrij en vleugellam. De uitstraling is: alles kan, alles mag. En als de cliënt het er niet mee eens is, moet hij naar de kamer van toezicht. Dat vind ik niet meer passen in deze tijd. Commercie is uit. En dat je iedereen aansprakelijk kunt stellen voor je eigen fouten ook. Daarentegen is versobering in. En aandacht vragen voor zaken waar het wezenlijk om gaat. En voor ons gaat het om integriteit, onafhankelijkheid, onpartijdigheid en maatschappelijke verantwoordelijkheid.'

Pieter Schut: 'Commercie is uit... hoe bedoel je? Het echte prijsvechten misschien. Maar commercie is breder en omvat ook de cliënt maximaal adviseren en tevreden houden.'

Marja Moerland: 'Als je bijvoorbeeld kijkt naar de strengere regels die er komen voor hypotheekverstrekkers dan is de aandacht in de politiek toch minder gefocust op de commercie.'

Pieter Schut: 'Ik ben het wel met je eens dat de verordening niet ver genoeg gaat om helemaal bij de tijdgeest te zijn. Zo is het reclameverbod ingetrokken en moeten wij ons net als gewone ondernemers houden aan de regels van de Reclame Code Commissie. Maar tegelijkertijd is de Beleidsregel Adverteren ingevoerd, die min of meer hetzelfde beoogt als de reclameverordening. Je mag niet echt een advertentie plaatsen in het blaadje van de makelaar. Je mag ook niet schrijven: daar en daar ben ik erg goed in.'

Caroline van Stempvoort: 'Sinds het vrijgeven van de tarieven word je geacht als ondernemer het beroep uit te oefenen. Als ik met een schuin oog naar de regels van de advocatuur kijk, denk ik dat wij nog te veel hinken op oude tradities.'

Pieter Schut: 'De regels zijn nog een beetje betuttelend. De beleidsregel voor verwijzen is erg opgehangen aan de onafhankelijkheid. Maar als ik adverteer in een blaadje van de makelaar, komt de onafhankelijkheid dan in het gedrang?'

Caroline van Stempvoort: 'Ik vind van niet.'

Marja Moerland: 'Maar wat vind je dan van de collega die advertenties plaatst in blaadjes bij jou in de buurt?'

Pieter Schut: 'Dat zou ik vervelend vinden. Ik weet bijvoorbeeld dat een notaris in Hengelo heel veel last heeft van een prijsvechter die bij nieuwbouwprojecten potentiële cliënten benadert. Waarom zou iemand dit niet mogen doen? Kan een notaris het alleenrecht hebben op een stad of een buurt?'

VRIJHEID NODIG

Marja Moerland: 'De verordening voelt niet goed. In de toelichting wordt de deur opengezet: notarissen, willen jullie graaien? Toe maar. Tijdelijk afhankelijk zijn van een opdrachtgever? Het mag. *No cure, no pay*? Het mag. Een cliënt binnenhalen terwijl je weet dat hij jouw collega niet betaald heeft? Het mag. Is dit integriteit?'

Caroline van Stempvoort: 'Als kandidaat-notaris ben je naast jurist eigenlijk ook een soort *sales person* geworden. Ik moet mijn omzet halen. Formeel heb ik geen targets, maar ik moet mijn baas wel tevreden houden. Daarvoor heb ik wel enige vrijheid nodig.'

Pieter Schut: 'Als ik terugkijk op de afgelopen jaren dan is de beroepsgroep een beetje door de mand gevallen als ondernemer. Grosso modo heeft het publiek het beeld van de notaris als prijsvechter. De indruk bestaat dat wij elkaar in het begin de strot hebben afgebeten om de prijzen. Dat heeft bijvoorbeeld in Drenthe en in sommige gemeenten in Overijssel geleid tot een kaalslag.'

Caroline van Stempvoort: 'Je hebt wel regels nodig om uitwassen tegen te gaan. Ook het publiek heeft daar behoefte aan.'

Pieter Schut: 'Ja, een klein beetje reguleren is wel nodig.'

Caroline van Stempvoort: 'Zo ben ik erg voor het invoeren van de regel dat je niet onder de kostprijs mag werken.'

**Verpleegster in
Afrika mocht
ik niet worden.
Ik had dit wel
graag gewild.
Dit zet ik recht in
mijn nalatenschap.**

**WEEK van het
TESTAMENT
18-23 april 2011**

inspireer de wereld
neem een goed doel op in uw testament

Bezoek www.nalaten.nl voor meer informatie
of bel 0900 2 100 200 (lokaal tarief)

NALATEN.NL

‘Met deze regels voel ik mij een beetje vogelvrij en vleugellam’

- Marja Moerland: ‘Zo’n regel zou ik heel graag willen.’
Caroline van Stempvoort: ‘Nu zie je dat een groot kantoor in het centrum van de stad hoge tarieven rekent en aan de rand van de stad een soort keet heeft waar mensen goedkoop terecht kunnen. De cliënt doorziet die structuur niet.’

MAATSCHAPPELIJKE VERANTWOORDELIJKHEID

Marja Moerland: ‘Uit betrokkenheid bij de plaatselijke organisatie doe ik bepaalde werkzaamheden min of meer voor niets.’

Pieter Schut: ‘Dat mag eigenlijk niet, omdat dat in strijd is met de onafhankelijkheid.’

Marja Moerland: ‘Moet je dan zeggen: “ik doe het niet?”’

Caroline van Stempvoort: ‘Als cliënten de eerstelijns hulp niet kunnen betalen, moet je ze maar doorsturen naar de overheid. Dat gebeurt nu ook al bij onbeheerde nalatenschappen. Die worden afgewikkeld door het Rijksvastgoed- en ontwikkelingsbedrijf, wat vroeger de Domeinen was.’

Marja Moerland: ‘Dus als er nu voor een verlieslijdend

theater een stichting moet worden opgericht, mag ik dat niet meer doen?’

Caroline van Stempvoort: ‘Nee, dat is een gevolg van hoe het vak is geworden. Persoonlijk vind ik dat eigenlijk niet goed.’

Pieter Schut: ‘De kruisbestuiving, waarmee je verliesgevende diensten betaalde uit winstgevende akten, was er niet voor niets. Maar dat mag nu ook niet meer. Het risico bestaat dat een startende ondernemer, die al genoeg kosten heeft, geen huwelijksvoorwaarden meer laat opstellen wanneer hij gaat trouwen.’

Marja Moerland: ‘Ik vind dat ik mensen moet helpen. Daarom heb ik dit vak gekozen. De notaris heeft ook een maatschappelijke verantwoordelijkheid.’

Pieter Schut: ‘Als je je dat kunt veroorloven, is het prima.’

Caroline van Stempvoort: ‘De overheid zou een fonds moeten maken voor belangeloos werk.’

Marja Moerland: ‘Wanneer ik *sorry* moet zeggen als iemand niet kan betalen, dan is het notariaat zo weg.

Daarmee maak je het ambt kapot.’ ■

IN PRINCIPE INTEGER

‘We hebben geprobeerd zulke regels te formuleren dat er meer ruimte komt voor de ondernemende notaris, terwijl ook het ambtelijke aspect van het notaris-zijn goed naar voren komt’, zegt Hendrik-Jan Vos. Hij heeft samen met Annerie Ploumen, Stan Commissaris, Steffie Michels, Lineke Minkjan (KNB), Nynke Janssen (KNB) en Henk van Weeghel (KNB-bestuur) het voorstel voor de nieuwe gedrags- en beroepsregels gemaakt.

Vos: ‘Als “klaroenstoot” hebben wij ervoor gekozen het oude artikel over de “eer en

aanzien van het notariaat” in een iets moderner jasje te steken. De woorden “eer en aanzien” verwijzen volgens ons nog te veel naar de Ereregelen zoals die golden tot 1999. Daarom hebben wij gekozen voor de woorden “integere beroepsuitoefening”.

Ook hebben wij nadrukkelijk gekozen voor regels die meer *principle based* zijn. Wij begrijpen best dat notarissen elkaar het liefst aanspreken op concrete regels, zoals “Het is verboden om gratis (vul maar in) aan te bieden” en dergelijke.

Maar de praktijk leert dat er altijd weer beroepsgenoten zijn die de concrete regel weten te omzeilen, met als gevolg dat de handhaafbaarheid van de regel in het geding komt.

Bovendien leiden concrete regels de aandacht af van waar het werkelijk om gaat: er moet binnen de beroepsgroep weer meer het besef ontstaan dat het ondernemerschap van de notaris beperkingen kent.’